

# Spis treści

|                                                    |    |
|----------------------------------------------------|----|
| Elżbieta Z. Wichrowska – <i>Avant-propos</i> ..... | 11 |
|----------------------------------------------------|----|

## WOBEC KANONU

|                                                                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Andrzej Wajda – 100 pierwszych książek .....                                                                            | 21 |
| Michał Boni – Kapitał intelektualny a nowoczesność .....                                                                | 25 |
| Antoni Libera – Kim jest artysta w dzisiejszym świecie? .....                                                           | 29 |
| Jean Serroy – Od pisma do ekranu. Cywilizacja książki wobec wyzwań kulturo-<br>-świata [przekł. Joanna Frużyńska] ..... | 33 |
| Włodzimierz Lengauer – Czy Grecy okresu klasycznego mieli kanon literacki?..                                            | 45 |
| Zofia Rejman – Kanon jako projekt estetyczny .....                                                                      | 51 |
| Stefan Chwin – Europa i kanon dla dorosłych .....                                                                       | 57 |
| Jakub Z. Lichański – Precz z kanonami. Tekst świadomie polemiczny .....                                                 | 62 |
| Przemysław Czapliński – Kanon i wolność. Życie literackie w Polsce po roku<br>1989 .....                                | 69 |

## OD LITERATUR NARODOWYCH DO WSPÓLNEJ EUROPY

|                                                                                                                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Csaba Gy. Kiss – Gdzie literatura tworzyła naród (Dylematy kultur środkowoeu-<br>ropejskich) .....                                                          | 85  |
| Luigi Marinelli – Kanony i kanonady. O kanonie „europejskim” i literaturach<br>„mniejszych” (na przykładzie literatury polskiej) [przekł. Monika Woźniak].. | 90  |
| Maryla Laurent – Dzieło kanoniczne projekcją w przyszłość .....                                                                                             | 107 |
| Danuta Sosnowska – Czeskie perypetie z kanonem widziane z polskiego<br>dystansu .....                                                                       | 116 |

|                                                                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Durđica Čilić Škeljo, Ivana Vidović Bolt</b> – Czy media ustalają kanon literacki? (na przykładzie chorwackim) .....                      | 132 |
| <b>Gábor Gángó</b> – Lukács o literaturze europejskiej – w kontekście polskiego i węgierskiego literaturoznawstwa .....                      | 139 |
| <b>Marcin Cieński</b> – Osiemnastowieczna literatura powszechna w polskim kanonie współczesnym. Reprezentatywność, edycje, popularność ..... | 144 |
| <b>Irena Kadulka</b> – Dziedzictwo i wspólnota tekstów w Oświeceniu .....                                                                    | 151 |
| <b>Tadeusz Cegielski</b> – Czy w połowie XIX wieku istniał kanon literatury mieszczańskiej, wspólny dla całej Europy? .....                  | 157 |

## WOKÓŁ PRZEKŁADU. TŁUMACZ WSPÓŁAUTOREM

|                                                                                                                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Tadeusz Szczerbowski</b> – Kanon europejski w świetle współczesnej teorii przekładu .....                                                                                                                    | 173 |
| <b>Lajos Pálfalvi</b> – MetaXa i Tequila. Tłumacz literatury wobec kanonu wewnętrznego i zewnętrznego .....                                                                                                     | 179 |
| <b>Elżbieta Skibińska</b> – Czy po Boyu można tłumaczyć dawną literaturę francuską? O kłopotach z „przekładem kanonicznym” .....                                                                                | 184 |
| <b>Jerzy Radziwiłowicz</b> – Amator przekładu .....                                                                                                                                                             | 192 |
| <b>Anders Bodegard</b> – Trans-kanon (kontrabanda), wokół Transatlantyku/ <i>Trans-Atlantyk</i> Gombrowicza .....                                                                                               | 198 |
| <b>Elżbieta Kauer</b> – O pryncypiach sztuki translatorskiej polskiego renesansu (teoria i praktyka). Miejsce literatury dawnej w kanonie kulturowym współczesnego Polaka – obywatela zjednoczonej Europy ..... | 202 |

## EKRAŃ – OBRAZ – TEKST

|                                                                                                                                                          |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Anna Pilch</b> – Dialog poety i malarza – lektura tekstu we wspólnej przestrzeni werbalno-wizualnej .....                                             | 209 |
| <b>Krzysztof Kopczyński</b> – Film, dzieło romantyczne i wirtualny odbiorca (na przykładach z Polskiej Szkoły Filmowej i kina moralnego niepokoju) ..... | 224 |
| <b>Piotr Lehr-Splawiński</b> – Bestseller za życia, pośmiertnie kanon .....                                                                              | 231 |
| <b>Florence Pellegrini</b> – Tekst, przed-tekst, hipertekst: edycje genetyczne Flauberta [przeł. Joanna Frużyńska] .....                                 | 238 |
| <b>Ryszard K. Przybylski</b> – Tekst na ekranie i wynikające stąd konsekwencje ....                                                                      | 250 |
| <b>Marek Adamiec</b> – Kanon literatury polskiej. Kilka uwag z perspektywy Wirtualnej Biblioteki Literatury Polskiej .....                               | 261 |
| <b>Marek Dębowski</b> – Elektroniczny katalog ikonografii teatralnej: pierwszy krok w kierunku ikonologii spektaklu .....                                | 271 |
| <b>Roland Lappuke</b> – <i>La Bibliotheca Baltica</i> – historia, dążenia i rola [przeł. Joanna Frużyńska] .....                                         | 279 |

|                                                                                                                                            |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Janusz S. Gruchała – Wirtualny wydawca i użytkownik edycji elektronicznej ..                                                               | 282 |
| Mirosław Strzyżewski – O potrzebie poszukiwania nowego modelu edycji krytycznej dzieła literackiego (wybrane przesłanki do dyskusji) ..... | 289 |

## KANON JAKO PRZYMUS EDUKACYJNY

|                                                                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Włodzimierz Paszyński – Sens i bezsens kanonu .....                                                                                  | 301 |
| Jarosław Klejnocki – „Arcydzieła nie dla szkoły?” .....                                                                              | 305 |
| Józef Tomasz Pokrzywniak – O problemach z rozumieniem tekstów dawnej literatury polskiej .....                                       | 308 |
| Guy Fontaine – Dlaczego należy uczyć literatury polskiej w szkołach francuskich .....                                                | 315 |
| Ewa Bem-Wiśniewska – Budowa kanonu tekstów literackich dla uczniów polskich za granicą w świetle problemów edukacji polonijnej ..... | 323 |
| Tomasz Wroczyński – Literatura polska XX wieku – w poszukiwaniu kanonu ..                                                            | 331 |
| Summaries .....                                                                                                                      | 337 |